

Mensenrechten en andere aanleidingen voor herdruk boek

Essentie: Aanleidingen voor herdruk boek 'Moresprudentie'

Citaat: 'Het boek Moresprudentie kan heel goed benut worden als uitgebreide toelichting/aanvulling op – en vooral handreiking voor gebruik van - de nieuwe beroepscode.'

Attentie: Boek leert lezers morele keuzes te herkennen en praktische dilemma's op te lossen.

Opmerkelijk: Vernieuwingen rond thema's als mensenrechten, privacy of professionele autonomie waren aanleidingen voor een herdruk van dit standaardwerk voor opleiding en werkveld.

Deze herdruk is bij uitstek geschikt als **handboek voor de lessen beroepsethiek** binnen het sociaalagogisch onderwijs. Studenten maken zich de theorie eigen waarmee zij morele vragen en dilemma's leren analyseren en beoordelen. Het boek en de website bieden diverse opdrachten. Moresprudentie is inmiddels ook een **standaard- en naslagwerk voor sociaal werkers in de praktijk**. In deel A kunnen zij kennis over beroepsethiek oprispen; deel B legt de relatie tussen theorie en praktijk. Met name door het praktisch leren hanteren van de beroepscode.

Moreprudentie is het systematisch verzamelen van morele afwegingen, beslissingen en keuzes die in de beroepspraktijk gemaakt worden.

Moresprudentie komt tot stand middels moreel beraad en biedt houvast in nieuwe vergelijkbare gevallen; veel afwegingsfactoren zijn veelal herkenbaar.

De geheel geactualiseerde en herziene tweede druk van het boek (2019; eerste druk 2012) heeft bijna 100 pagina's meer uitleg, informatie en actuele ontwikkelingen (nu 365 pagina's).

Toelichting ontwikkelingen die aanleiding waren voor de herdruk

Vernieuwing in het onderwijs

Vanaf 2017 kennen de Hogescholen een gemeenschappelijk opleidingsdocument waarin de generieke kennis en kwalificatie-eisen van de generieke opleiding Sociaal Werk worden omschreven. De nieuwe bacheloropleiding Sociaal Werk / Social Work mondt nu uit in drie profielen: 1 sociaal werk – welzijn en samenleving; 2 sociaal werk – zorg en 3 sociaal werk – jeugd.

Vernieuwing in beroepsvereniging

In het boek gaan we ook in op de verbreding van de voorheen bestaande Nederlandse Vereniging van

Maatschappelijk Werkers (NVMW) in de huidige Beroepsvereniging van Professionals in Sociaal Werk (BPSW). Gelijk aan de ontwikkeling in het onderwijs, zien we hier een verruiming naar een brede invalshoek van professionaliteit in de totale sociale sector.

Beroepsregister/tuchtrecht

In het afgelopen decennium is het fenomeen 'beroepsregister' in het sociaal domein verder ontwikkeld. Er bestaan inmiddels twee stichtingen met beroepsregisters.

Verder is het tuchtrecht in de afgelopen jaren in een stroomversnelling gekomen, mede vanwege de verplichte beroepsregistratie voor jeugd- en gezinsprofessionals en het daarmee samenhangende tuchtrecht. Het tuchtrecht wordt vanuit diverse invalshoeken belicht.

Nieuwe beroepscode

De beroepscode voor respectievelijk de maatschappelijk werker, sociaalagogisch werker, jeugd- en gezinsprofessional en de beroepscode voor de sociaal werker (voor werkveld welzijn en maatschappelijke dienstverlening) worden in deze herdruk behandeld en toegelicht.

De nieuwe beroepscode voor professionals in sociaal werk (2022) wijkt niet in grote mate af van de 'oude' beroepscode in het sociaal domein. Daarom kan het boek *Moresprudentie* nog steeds heel goed benut worden als uitgebreide toelichting/aanvulling op – en vooral handreiking voor gebruik van – de nieuwe beroepscode.

Vierde hoofdstroming ethiek

In de eerste druk van dit boek werd het theoretisch kader van de beroepsethiek (deel A) benaderd vanuit de drie hoofdstromingen in de ethiek: plichtsethiek, gevolgenethiek en deugdethiek. De laatste jaren is het bewustzijn gegroeid dat niet alles onder deze drie noemers te vatten is. In deze herziene druk hebben wij een vierde theoretische invalshoek gekozen: de zorgethiek. Daarin staat de relatie tussen de betrokkenen bij een ethisch vraagstuk centraal, alsmede de invloed van deze relatie op de genomen beslissingen.

Stappenplan

Een van de probleemgeoriënteerde gespreksmethoden om een moreel dilemma te bespreken is het 'Stappenplan'. Ten opzichte van de eerste druk hebben we het Stappenplan vernieuwd en komen daar ook de belangrijkste normatieve theorieën in aan bod.

Participatiesamenleving

Een belangrijk inhoudelijke ontwikkeling in het werkveld is de overgang naar een participatiesamenleving. Dit bepaalt sterk de wijze waarop het sociaal werk in de wijken gestalte krijgt. De sociaal werker is niet de 'deskundige' vanuit de verzorgingsstaat, maar degene die samenwerking van de betrokkenen stimuleert en die kijkt wat burgers zelf kunnen, bijvoorbeeld met vrijwilligers en mantelzorgers. Dit vraagt een andere morele afweging binnen de veranderde dialoogethiek.

Mensenrechtenberoep

Zowel internationaal als nationaal wordt tegenwoordig het belang van mensenrechten in combinatie met het beroep sociaal werker benadrukt. *Moresprudentie* belicht deze ontwikkeling. Het werk van een sociaal werker is immers allesbehalve waardenvrij. Integendeel, de sociaal werker kan bijdragen aan de menselijke waardigheid.

Privacy

Een andere ingrijpende verandering is de invoering van de nieuwe wetgeving rond privacy in de Europese Unie. Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) ingegaan. Deze heeft veel gevolgen voor het sociaal werk, zoals in hoofdstuk 6 wordt beschreven.

Professionele autonomie

Professionals voelen dat hun professionele handelingsruimte of autonomie meer en meer onder druk staat. Nieuwe ontwikkelingen maken hun werk er niet eenvoudiger op; tegelijkertijd zijn er forse bezuinigingen en ingrijpende reorganisaties, naast een bijvoorbeeld toegenomen ervaren 'tegendruk' vanuit financiers, bijvoorbeeld gemeenten. In de herdruk geven we aandacht aan de veranderingen en aan welk houvast professionals dan hebben aan hun beroepscode.

Moresprudentie geeft veel aandacht aan professionaliseringsaspecten als signalering, sociale rechtvaardigheid, bemoeizorg en morele verplichtingen jegens het beroep.

Compleet

Nieuw in het boek is ook een uitgebreid en **uniek schematisch overzicht** van het beroep sociaal werker met naast aandacht voor opleiding, ook voor praktijk (met variëteit aan beroeps- en functiebenamingen) beroepscode, organisatie en ondersteuning.

Naast het boek is er ook nog de website www.moresprudentie.nl Op deze site staan onder andere leeropdrachten voor opleidingen en een (geheel geactualiseerd en uitgebreid) overzicht van alle relevante websites die in het boek worden genoemd of in relatie staan tot beroepsethiek.

Enkele citaten uit reviews: *'zeer complete basis'; 'praktisch toepasbaar'; 'overzichtelijk'; 'interessant en kan helpen als je in lastige situatie zit'; 'aanrader voor alle sociale professionals!' en: 'dit sterk vakinhoudelijk boek geeft mij zelfvertrouwen'.*

Het boek [*Moresprudentie. Ethiek en beroepscode in het sociaal werk*](#) is geschreven door Jaap Buitink, Jan Ebskamp en Richard Groothoff. Uitgave ThiemeMeulenhoff. Tweede druk 2019.

[Blader hier door het begin van het boek.](#)

[Klik hier](#) voor artikel *'Een verademing en verrijking voor ons vak als hulpverleners'*

[Download gratis oriënterende brochure 'Van beroepscode naar moresprudentie':](#)

Buitink Beleidsadvies 2021